
Setkání Fóra vysokoškolských učitelů

Setkání Fóra vysokoškolských učitelů

29. října 2003

Tentokrát jsme měli tu čest uvítat v prostředí historické budovy Karolina cca 30 nadšenců z řad akademických pracovníků, jejichž společným zájmem je vzdělávání ve smyslu myšlenky udržitelného rozvoje. Neustálý pokles kvality životního prostředí vyvolal potřebu přehodnotit některé zaběhnuté postupy a postoje lidstva a obrátit další vývoj směrem k většímu souladu mezi potřebami lidí a možnostmi ekosystému Země a tak umožnit našim dětem uspokojivou budoucnost – jinak řečeno k udržitelnému rozvoji. Role vysokých škol v tomto procesu je neopominutelná, protože poskytují vzdělání budoucím správcům věcí vezdejších. Dokonce by to měly být samy univerzity jakožto tradiční zdroje nového poznání, které podpoří, ba iniciují proměnu moderním směrem, a to zejména změnou učebních cílů i postupů a také změnou náplně výuky.

Na tomto setkání se k diskusi u společného stolu sešli nejen akademičtí pracovníci z vysokých škol po celé republice, ale také zástupci státní sféry, např. MŠMT nebo Českého ekologického ústavu.

Podstatnou součástí tohoto setkání byly referáty o nedávných mezinárodních akcích, které se zcela nebo alespoň zčásti zaměřily na souvislost vzdělávání a ochrany životního prostředí.

Pocit národní hrdosti jistě alespoň v českých „environmentálních“ srdcích posílilo konání páté konference ministrů životního prostředí „Environment for Europe“. Tento kyjevský květnový mítink totiž navazuje na tradici založenou bývalým československým ministrem Josefem Vavrouškem na prvním podobném setkání v Dobříši v roce 1991. Bohužel očekávané přijetí Strategie vzdělávání pro udržitelný rozvoj bylo odloženo. V přijatém ministerském prohlášení se alespoň konstatuje všeobecný cíl vzdělávání pro UR - umožnění aktivní role obyvatel při pozitivních environmentálních změnách.

Jednání o vzdělávání k udržitelnému rozvoji už na většině úrovní dospěla do stadia, kdy je třeba přistoupit k činům. Na výročním setkání zástupců univerzit evropské sítě COPERNICUS CAMPUS bylo konečně možno načerpat inspiraci při tolik žádaných prezentacích úspěšných kursů a dalších vzdělávacích postupů.

Rektor Ivan Wilhelm učinil velký krok k posunu Univerzity Karlovy vstříc udržitelnému rozvoji, když na její půdu pozval Mezinárodní asociaci univerzit, aby zde uspořádala celosvětovou konferenci „Education for a Sustainable Future“. Její zajímavé a objektivní závěry je možno nalézt na www.unesco.org/iau/conference/prague.

Program Millennium Ecosystem Assessment si jako místo svého šestého pracovního setkání vybral také Prahu. Tento program spojuje vědce z celého světa aby společně posoudili, jak služby ekosystémů ovlivňují kvalitu života, jak lidé zároveň ovlivňují ekosystémy a co můžeme dělat, aby se naše péče zlepšila a aby Země dál poskytovala lidem své životodárné služby.

Diskuse na Fóru byla věnována problematice tzv. environmentálního minima – tedy jak pokud možno efektivním způsobem sdělit vysokoškolským studentům, že je vhodné věnovat pozornost životnímu prostředí, a jak totéž přesvědčení předat, v případě budoucích učitelů, další generaci. V úvahu přicházejí v podstatě dvě možnosti – zařadit do výuky speciální kurs, který se bude věnovat udržitelnému rozvoji, nebo zařadit aspekt UR do již zavedených a vyučovaných kursů. Nejuspokojivějším řešením patrně bude kombinace obou přístupů, ale spoustu otázek zůstává stále otevřených. Týkají se zejména didaktických postupů a také obsahová náplň skýtá ještě prostor pro hledání nejvhodnější cesty.

Fórum vysokoškolských učitelů se konstitovalo na základě iniciativy Centra pro otázky životního prostředí Univerzity Karlovy v Praze jako volná organizace členů, kteří mají společný zájem o vysokoškolské vzdělávání v oboru životního prostředí a udržitelného rozvoje.

Cílem Fóra je trvale přispívat k vyjasňování a vytváření obsahu, rozsahu a metod vzdělávání pro udržitelný rozvoj. V dlouhodobém horizontu by tento orgán měl rovněž zajišťovat vzájemnou informovanost o činnosti jednotlivých členů, posilovat spolupráci při přípravě kurzů, přednášek, skript, a také při výzkumné práci a projektech. Potřebnou funkci Fóra by byla také podpora mezinárodních kontaktů.

Činnost Fóra se uskutečňuje při pravidelných setkáních a na virtuální elektronické konferenci. Setkání Fóra se konají jednou, výhledově až dvakrát za rok.

Další odkazy na události zmiňované v článku:

Fórum vysokoškolských učitelů: www.czp.cuni.cz/Vzdel/Forumvs

Environment for Europe: www.kyiv-2003.info

COPERNICUS CAMPUS: www.copernicus-campus.org

Education for a Sustainable Future: <http://www.unesco.org/iau/conference/prague>

Millennium Ecosystem Assessment: www.millenniumassessment.org

Centrum pro otázky životního prostředí UK: www.czp.cuni.cz